

Motion till riksdagen 2005/06:A385

av **Gunilla Carlsson i Hisings Backa och Anneli Särnblad (s)**

Heltidsanställningar

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en lagstadgad rätt till heltid, med deltid som möjlighet.

Motivering

Deltidsfällan är ett stort problem för kvinnodominerade branscher. Deltidsarbete ger inte bara lägre inkomster. Det är dessutom tydligt att deltid har lägre status och därför ger lägre löner och sämre karriärutveckling. Deltidsanställda fastnar i större utsträckning i rutinarbeten och i sämre arbetsvillkor. Många tvingas mot sin vilja att arbeta deltid.

Fortfarande är det 45 procent av LO-förbundens kvinnliga medlemmar som arbetar deltid och framför allt de yngre gör det ofrivilligt (LO, 2003). Detta kan jämföras med omfattningen av deltidsarbete bland LO-förbundens manliga medlemmar som motsvarar 9 procent. Av de deltid arbetande är det främst medlemmar inom Hotell och Restaurang, Fastighets och Handels som uppger att de vill arbeta mer. Inom de kvinnodominerade branscherna används arbetstagarna som "flexibilitetsreserv" och det finns stora brister i inflytande över den egna arbetstiden.

De deltid arbetande har svårt att klara sig på sin deltidslön och är beroende av eventuella mertidstimmar. Mertidstimmarna "dyker" också ofta upp med kort varsel och många deltidanställda vågar inte tacka nej av rädsla att inte bli tillfrågade vid ett annat tillfälle, vilket minskar möjligheten att planera såväl arbets- som privatliv. Deltidsarbete innebär oftare att inte heller får ta del av kompetensutveckling i lika stor utsträckning som de heltidsanställda, vilket i sin tur försämrar möjligheten till att avancera i yrket och bredda sin kompetens och komma bort från ensidiga och monotona arbetsuppgifter.

Utbredningen och systematiken i deltid arbetet, men även av visstidsanställningarna, kan i grunden kopplas till att arbetskraften i de kvinnodominerade sektorerna ses som "buffertarbetskraftsförsörjare", vilket har starkt sam-

Fel! Okänt namn på

band med synen på kvinnor som huvudansvariga för det obetalda arbetet i hemmet. De anställningsvillkor som är norm i branschen tillämpas också på personer med utländsk bakgrund och ungdomar medan "kärnarbetskraften" kan sägas utgöras av vita män, vilka är de som i högst utsträckning är fast anställda på heltid.

Rätt till heltid, med deltid som möjlighet, är en viktig jämställdhets- och jämlikhetsfråga. I lagen om anställningsskydd ska heltid vara normen för alla anställningar, deltid ska vara möjligt dispositivt, på den enskildes begäran eller andra synnerliga skäl, efter medgivande av central facklig organisation. Lagen får inte medge att arbetsgivare har rätt till undantag grundat på deras egna upplevda behov. I så fall blir rätten till heltid verkningslös.

Stockholm den 4 oktober 2005

Gunilla Carlsson i Hisings Backa (s)   Anneli Särnblad (s)